

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobce: V. K.**, zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2003, č. j. OAM-4306/VL-19-17-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 10. 5. 2004, č. j. 24 Az 2029/2003-18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 8. 9. 2003, č. j. OAM-4306/VL-19-17-2003, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce citoval řadu ustanovení správního řádu, která žalovaný v řízení porušil a trval na tom, že splnil zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl rozsudkem ze dne 10. 5. 2004. V řízení před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytýkané žalobcem ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v tom, že důvody uplatněné žalobcem nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů

pro udělení azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce v průběhu správního řízení uváděl opakovaně jediný důvod své žádosti o udělení azylu a tím byly potíže s věřiteli jeho bratra a snaha legalizovat pobyt na území České republiky.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy na nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Uvedl, že u něho jsou dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu: na Ukrajině se dostal do finančních potíží, když byl nucen uhradit dluh svého bratra, avšak peníze na to neměl. Protože státní orgány jsou součástí zločineckých struktur, neměl žalobce šanci zajistit ochranu své osoby. Proto mu nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Žalobce patřil do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur, pročež byl těmito strukturami pronásledován a stát původu tento stav toleroval. Dále upozornil na to, že podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka mohou být za pronásledování považovány i diskriminační či jinak postihující činy soukromých osob, pokud je státní orgány vědomě tolerují, odmítají jim čelit nebo nejsou schopny zajistit účinnou ochranu.

Dále se žalobce dovolával kasačního důvodu obsaženého v § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s. Žalovaný podle něho neprovedl dostatečné dokazování; nepřihlédl přitom k velmi omezeným možnostem žalobce coby žadatele o udělení azylu, jak prokázat pronásledování v zemi původu. Krajskému soudu stěžovatel vytkl to, že se nedostatečně vypořádal s překážkou vycestování, neboť po návratu na Ukrajinu mu hrozí pronásledování. Rovněž se měl zabývat i tím, zda žalovaný ve správním řízení provedl dostatečné dokazování a zda jeho rozhodnutí bylo dostatečně odůvodněno. Ze všech uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Závěrem žalobce požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť pro uplatňování svých práv u soudu potřebuje být nadále přítomen v České republice. Rozhodnutí o tomto návrhu se, s ohledem na rozhodnutí o kasační stížnosti, stalo bezpředmětným.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a neshledal kasační stížnost důvodnou, z části pak shledal kasační důvody nepřipustnými.

Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Žalobce v žalobě pouze obecně namítal nezákonnost závěru žalovaného o tom, že žalobce podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nesplňuje a neuvedl, v jakých konkrétních právních důvodech měla tato nezákonnost spočívat, krajský soud nepochybil, jestliže závěry konfrontoval s obsahem správního spisu a rozhodnutí žalovaného shledal v souladu se zákonem.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry správního orgánu a poté i krajského soudu o tom, že jednání osob, vymáhajících po žalobci dluhy jeho bratra, není pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, neboť v první řadě nebylo motivováno žalobcovými politickými postoji či některou ze sociálních charakteristik, jak jsou uvedeny v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Tvrzení o příslušnosti k sociální skupině „nečlenů zločineckých struktur“, jejíž příslušníci jsou pronásledováni členy zločineckých struktur neobstojí; v žalobním řízení takovou námitku neuplatnil, jedná se tedy o novou skutečnost, která byla uplatněna až po vydání napadeného

rozhodnutí krajského soudu a ke které Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Tento důvod kasační stížnosti je tak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. důvodem nepřijatelným, neboť stěžovatel jej neuplatnil v řízení před krajským soudem, ačkoliv tak mohl učinit.

Co se týče stížnostních námitek vytykajících krajskému soudu to, že nepřezkoumal postup žalovaného ve správním řízení, Nejvyšší správní soud jim nepřisvědčil. Je sice pravda, že žalobce namítal vady řízení spíše v obecné rovině, a krajský soud to také konstatoval; přesto se však jeho námitkami zabýval a procesní postup žalovaného přezkoumal. Tato stížnostní námitka nemá tedy žádný vztah k rozhodnutí napadenému kasační stížností.

Nejvyšší správní soud se dále ztotožnil s krajským soudem v závěru, že správní orgán provedl dostatečné dokazování ve věci. Správní orgán vycházel v řízení především z jeho žádosti o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, a z protokolu o pohovoru provedeném v souladu s § 23 zákona o azylu. Z žádné z těchto písemností nevyplývalo, že by tvrdil některý z důvodů pro udělení azylu; žalovanému tedy nevznikla povinnost provádět dokazování ohledně existence některého z azylových důvodů taxativně vypočtených v § 12 zákona o azylu. Tvrzení stěžovatele, že byl v zemi původu vystaven výhrůžkám ze strany soukromých osob, může snad svědčit o stavu obecné kriminality na Ukrajině; azylové řízení však neslouží k tomu, aby správní orgán snášel důkazy o míře a povaze obecně kriminálních činů v zemích původu žadatelů o azyl – byť i byly zaměřeny proti nim osobně a přispěly k jejich odchodu ze země – nýbrž ke zjištění či vyvrácení existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Ani námitce vytykající žalovanému nedostatečné odůvodnění rozhodnutí nelze přisvědčit. Žalovaný po provedení důkazů písemnostmi shromážděnými v řízení uzavřel, že se žalobce nedovolával žádného z důvodů vedoucích k udělení azylu a naopak potvrdil, že o azyl požádal kvůli obavám ze vzniklých problémů s neznámými osobami na Ukrajině a byl veden zájmem o legalizaci pobytu v ČR. Žalovaný proto neudělil žalobci azyl, neboť jeho výpovědi nesvědčily o tom, že byl v zemi původu vystaven pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má (§ 12 zákona o azylu). Za takového stavu věci pak nelze hovořit o nedostatečném odůvodnění: jelikož žalovaný správně seznal, že tvrzení žalobce neumožňují postupovat podle § 12 zákona o azylu, nezabýval se již podrobně situací na Ukrajině, jejíž nepříznivé rysy stěžovatel popsal v průběhu správního řízení. Své důvody a svůj myšlenkový postup pak v rozhodnutí náležitě popsal.

K tvrzenému nevypořádaní se soudem ani žalovaným s otázkou existence, resp. neexistence překážek vycestování je nutno poznamenat, že ani žalovaný ani krajský soud k tomu nebyl ze zákona povinen, jelikož rozhodnutí žalovaného bylo vydáno dle § 16 zákona o azylu – žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, kdežto ustanovení § 28 zákona o azylu by se užilo v případě neudělení či odnětí azylu a tedy jako obligatorní část rozhodnutí v režimu § 12, 13, 14, 15 a 17 zákona o azylu, pro které platí povinnost plynoucí z § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny žalobcovy námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O žádosti žalobce o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, rozhodnutí o tomto návrhu se, s ohledem na rozhodnutí o kasační stížnosti, stalo bezpředmětným.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl

úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu